

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤ.
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ -ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ**

**ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ**

Ομάδα εργασίας:

Τσουνής Νικόλαος, Καθηγητής

Σίσκος Ευάγγελος, Καθηγητής

Βλάχβη Ασπασία, Αναπ. Καθηγήτρια

Μονοβασίλης Θεόδωρος, Επικ. Καθηγητής

Η παρούσα εργασία συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους στο πλαίσιο της πράξης “ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας” του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση”

**ΚΑΣΤΟΡΙΑ
Φεβρουάριος 2012**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

		Σελίδα
1.	Εισαγωγή	3
1.1.	Παρουσίαση του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου	3
1.2.	Γενικά για την Εσωτερική Αξιολόγηση	6
1.3.	Εσωτερική αξιολόγηση του Τμήματος	7
2.	Εργαλεία και Δείκτες εσωτερικής αξιολόγησης	8
2.1.	Ερωτηματολόγια και Απογραφικά Δελτία	8
2.2.	Κριτήρια και Δείκτες αξιολόγησης	
3.	Προτάσεις για τη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης	11
3.1.	Διαφοροποίηση στόχων και δεικτών	11
3.2.	Προτάσεις βελτίωσης ερωτηματολογίων κα Απογραφικών Δελτίων	14
3.3.	Γενικότερα σχέδια βελτίωσης	16
4.	Συμπεράσματα	18
	Βιβλιογραφία – Υπηρεσιακά Έγγραφα & Κείμενα - Δικτυακοί τόποι	20

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Παρουσίαση του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου

Το Τμήμα Διεθνούς Εμπορίου αποτελεί ένα από τα τρία Τμήματα του Παραρτήματος Καστοριάς του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας και εδρεύει στην πόλη της Καστοριάς. Η Καστοριά είναι μικρή επαρχιακή πόλη σε ακριτική περιοχή της χώρας με σχετικά δύσκολη πρόσβαση από τα μεγάλα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα από την Αθήνα. Παράλληλα, απέχει περίπου μια ώρα από το κεντρικό ΤΕΙ στη Κοζάνη, που σημαίνει πως τόσο η διάχυση της πληροφόρησης όσο και η συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων είναι σχετικά περιορισμένη.

Το σύνολο του μόνιμου διδακτικού προσωπικού του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου απαρτίζεται από: 2 Καθηγητές, 1 αναπληρωτή Καθηγητή, 1 επίκουρο Καθηγητή και 2 καθηγητές εφαρμογών. Παράλληλα στο έργο του Τμήματος συμμετέχουν ένας (1) καθηγητής και ένας (1) αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών, ενώ απασχολούνται στο Τμήμα και ένας αρκετά μεγάλος αριθμός επιστημονικών συνεργατών, ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς. Στο Τμήμα Διεθνούς Εμπορίου ανήκει ένας μόνο διοικητικός υπάλληλος και 2 υπάλληλοι στο ειδικό τεχνικό προσωπικό.

Το Τμήμα είναι τυπικά διαρθρωμένο σε τρεις τομείς:

- α. Ποσοτικών μεθόδων και Πληροφορικής,
- β. Οικονομικών και Διεθνούς Οικονομικής Πολιτικής και
- γ. Διοίκησης Επιχειρήσεων και Μάρκετινγκ.

Το Τμήμα Διεθνούς Εμπορίου έχει ως αποστολή να προάγει την ανάπτυξη και τη μετάδοση γνώσεων που αφορούν την επιστήμη των Διεθνών Οικονομικών και της Διεθνούς Διοίκησης Επιχειρήσεων και την τεχνολογία, με τη διδασκαλία, την βασική και εφαρμοσμένη έρευνα, καθώς και να παρέχει στους σπουδαστές τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτιση τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη.

Συγκεκριμένα το Τμήμα έχει ως αποστολή να:

- Διεξάγει βασική, εφαρμοσμένη και τεχνολογική έρευνα. Στοχεύει στην ανάπτυξη μεταπτυχιακών προγραμμάτων με εξειδίκευση στον τομέα του διεθνούς εμπορίου και της διοίκησης επιχειρήσεων αυτόνομα αλλά και σε συνεργασία με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού.
- Εκπαιδεύει υψηλά ειδικευμένα στελέχη, με κύριο γνώμονα την ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φοιτητών ώστε να ανταποκρίνονται στις πρακτικές και επιστημονικές ανάγκες της αγοράς και των διεθνών επιχειρήσεων καθιστώντας τους ικανούς και ανταγωνιστικούς σε εθνικό και διεθνές περιβάλλον.
- Παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις στον επιστημονικό και εκπαιδευτικό τομέα.
- Αναπτύσσει ακαδημαϊκές και εκπαιδευτικές συνεργασίες, με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού σε διμερές, περιφερειακό και πολυμερές επίπεδο αξιοποιώντας εθνικά, διεθνή και ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης.

- Προσελκύει ξένους καθηγητές και φοιτητές και παρέχει εκπαίδευση και σε ξένη γλώσσα.
- Συνεργάζεται με τις παραγωγικές, εμπορικές επιχειρήσεις, τα εμπορικά επιμελητήρια, τους συνδέσμους και τους δημόσιους φορείς που δραστηριοποιούνται στη διεθνή αγορά.
- Αξιοποιεί τις σύγχρονες τεχνολογίες στην εκπαίδευση με την εφαρμογή πρωτοποριακών καινοτομιών της ηλεκτρονικής διδασκαλίας και αξιολόγησης στα μαθήματα με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού, πλήρως εναρμονισμένα στις δυνατότητες της νέας οικονομίας, στοχεύοντας στην αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων των αποφοίτων του Τμήματος. Αναπτύσσει την εφαρμογή της νέας εκπαιδευτικής τεχνολογίας δια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Διοργανώνει και συμμετέχει δια των εκπροσώπων του, μελών Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π.) σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια.
- Προετοιμάζεται και προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.
- Προετοιμάζεται για τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στο Τμήμα, η οποία πιστοποιείται μέσω διεθνούς αξιολόγησης και πιστοποίησης.
- Στοχεύει στην απορροφησιμότητα των αποφοίτων του Τμήματος από την αγορά εργασίας.

Στο Τμήμα λειτουργεί πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση των Επιχειρήσεων (MBA) από το ακαδημαϊκό έτος 2008-09, σε συνεργασία με το Εθνικό Οικονομικό Πανεπιστήμιο του Τερνόπιλ της Ουκρανίας, (ΥΑ 61152/Ε5 ΦΕΚ 1448/23.07.2008, τ.Β', ΥΑ 3069/Ε5 [ΦΕΚ 1809/01.09.2009, τ.Β'](#)).

Το Π.Μ.Σ. με τίτλο «Διοίκηση των Επιχειρήσεων» (M.B.A.-Master in Business Administration) έχει σκοπό να παρέχει σε πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης εξειδίκευση στους τομείς της Οικονομίας και των Επιχειρήσεων, ώστε να μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας, όπως αυτές εξελίσσονται και διαμορφώνονται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) με τίτλο «Διοίκηση των Επιχειρήσεων (MBA – Master in Business Administration)» σύμφωνα με το άρθρο 3 του ΦΕΚ έγκρισης του μεταπτυχιακού. Οι τίτλοι Σπουδών του εν λόγω Π.Μ.Σ. απονέμονται από κοινού από το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας και από το Εθνικό Οικονομικό Πανεπιστήμιο του Τερνόπιλ και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3685/2008 και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας.

Η χρονική διάρκεια του Π.Μ.Σ. είναι τέσσερα (4) διδακτικά εξάμηνα πλήρους φοίτησης συμπεριλαμβανομένης της εκπόνησης μεταπτυχιακής εργασίας. Η παρακολούθηση μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Σε όλα τα εξάμηνα σπουδών εκτός του τελευταίου, οι σπουδές περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις, καθώς και ασκήσεις πράξης και εφαρμογές σε πραγματικές ή εικονικές καταστάσεις, εκπόνηση μελετών. Έμφαση δίνεται στις περιπτωσιολογικές μελέτες και στη συλλογική εργασία. Το τελευταίο εξάμηνο σπουδών περιλαμβάνει την εκπόνηση

μεταπτυχιακής εργασίας. Στον Πίνακα 11.3.5 παρουσιάζονται τα μαθήματα του ΠΜΣ παράλληλα με στοιχεία οργάνωσης των μαθημάτων.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δομείται με βάση το φόρτο εργασίας του φοιτητή, ενώ εισάγονται και οι πιστωτικές μονάδες (European Credit Transfer System-ECTS) σε όλα τα εξάμηνα. Ο απαιτούμενος αριθμός πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του μεταπτυχιακού διπλώματος είναι 120.

Το ΠΜΣ καλύπτει πλήρως τους στόχους του Τμήματος αφού και μέσω αυτού

- Εκπαιδεύει υψηλά ειδικευμένα στελέχη, με κύριο γνώμονα την ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους ώστε να ανταποκρίνονται στις πρακτικές και επιστημονικές ανάγκες της αγοράς και των επιχειρήσεων καθιστώντας τους ικανούς και ανταγωνιστικούς Παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις στον επιστημονικό και εκπαιδευτικό τομέα.
- Αναπτύσσει ακαδημαϊκές και εκπαιδευτικές συνεργασίες, με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού σε διμερές, περιφερειακό και πολυμερές επίπεδο αξιοποιώντας εθνικά, διεθνή και ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης.
- Προσελκύει ξένους καθηγητές και φοιτητές και παρέχει εκπαίδευση και στα Αγγλικά.
- Συνεργάζεται με τις παραγωγικές, εμπορικές επιχειρήσεις, τα εμπορικά επιμελητήρια, τους συνδέσμους και τους δημόσιους φορείς που δραστηριοποιούνται στη διεθνή αγορά.

Παράλληλα τα στοιχεία από τις αιτήσεις υποψηφίων για το ΠΜΣ που προέρχονται από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, αποδεικνύουν πως το ΠΜΣ έρχεται να καλύψει αυξημένες ανάγκες για μεταπτυχιακές σπουδές στη συγκεκριμένη ειδικότητα στην περιφέρεια Δ. Μακεδονίας, δεδομένου ότι στην ευρύτερη περιφέρεια δε λειτουργεί αντίστοιχο ΠΜΣ. Αξίζει να σημειωθεί πως από το σύνολο των μεταπτυχιακών φοιτητών το 30% είναι φοιτητές που συνεχίζουν τις σπουδές τους και το υπόλοιπο 70% είναι στελέχη του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα, καθώς και ιδιώτες επιχειρηματίες.

1.2. Γενικά για την Εσωτερική Αξιολόγηση

Με το Νόμο 3374 του 2005 ιδρύεται η Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π), ανεξάρτητη διοικητική αρχή η οποία έχει ως έργο, την στήριξη ως προς τις διαδικασίες, των Α.Ε.Ι., για τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας του έργου που προσφέρουν. Με το Νόμο 3374 καθιερώνεται επίσης κοινό σύστημα-διαδικασία αξιολόγησης για το σύνολο των ελληνικών Α.Ε.Ι.

Η Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, σύμφωνα με τον Νόμο και την Αρχή της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π., 2007β):

«Στοχεύει: Στη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας της έρευνας και διδασκαλίας, των σπουδών και άλλων υπηρεσιών που παρέχονται από τα Α.Ε.Ι. στο πλαίσιο της αποστολής τους.

Αποσκοπεί: Στην ενίσχυση των Τμημάτων, Σχολών και Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης στην επίτευξη της αποστολής τους, στο πλαίσιο της φυσιογνωμίας και της ιδιαιτερότητας με τις οποίες διακρίνονται από άλλες μονάδες ή ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Προϋποθέτει: Ενιαία προσέγγιση σε πανελλαδικό επίπεδο για τη διαρκή καταγραφή, κατανόηση και συστηματική αποτίμηση του έργου των Ακαδημαϊκών Μονάδων (Τμημάτων ή Σχολών) και συνεπώς των Ιδρυμάτων στα οποία ανήκουν. Επίσης προϋποθέτει, διαρκή αξιολόγηση και επανεκτίμηση του εκπαιδευτικού έργου, της έρευνας και όλων γενικά των υπηρεσιών που παρέχουν τα Α.Ε.Ι.»

Με τη σύστασή της, η Α.ΔΙ.Π. ως ανεξάρτητο θεσμικό όργανο που εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται ως προς τη νομιμότητα, από τον Υπουργό Παιδείας Δ.Β.Μ.Θ., στελεχώθηκε από ανώτατους δημόσιους λειτουργούς, κυρίως από το χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Σύντομα δε, καθιέρωσε: κριτήρια και δείκτες ποιότητας, τυποποιημένες διαδικασίες αξιολόγησης και όργανα τα οποία είναι επιφορτισμένα με την αξιολόγηση, σε επίπεδο Ιδρυμάτων και Ακαδημαϊκής Μονάδας (Σχολή ή Τμήμα).

Η Εσωτερική Αξιολόγηση είναι για κάθε Ίδρυμα, Σχολή ή Τμήμα μια συλλογική διαδικασία που προϋποθέτει τη συμμετοχή όλων των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, σε όλα τα στάδια και τις φάσεις υλοποίησής του. Αυτή αποτελεί το βασικό εργαλείο μέσω του οποίου, τόσο τα Ιδρύματα, όσο και οι επιμέρους μονάδες τους (Σχολές ή Τμήματα), επιδιώκουν να θεσπίσουν διαδικασίες συνεχούς βελτίωσης του σύνθετου διδακτικού και ερευνητικού τους έργου.

Η εσωτερική αξιολόγηση είναι μία τακτικά επαναλαμβανόμενη συλλογική διαδικασία, η οποία πραγματοποιείται με ευθύνη της ΟΜ.Ε.Α. σε δύο συνεχόμενα διδακτικά εξάμηνα και προϋποθέτει τη σύνταξη Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων. Οι Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις υποβάλλονται με ευθύνη της Ακαδημαϊκής Μονάδας στη ΜΟ.ΔΙ.Π. του οικείου Ιδρύματος πριν από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται περιοδικά με τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης, η οποία υποβάλλεται στη ΜΟ.ΔΙ.Π. του οικείου Ιδρύματος και μέσω αυτής κοινοποιείται στην Α.ΔΙ.Π., προκειμένου να ενεργοποιηθεί η Διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος. Η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης υποβάλλεται στη ΜΟ.ΔΙ.Π. δύο μήνες μετά την υποβολή της Ετήσιας Εσωτερικής Έκθεσης του συγκεκριμένου έτους.

1.3. Εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου

Η εσωτερική αξιολόγηση αποφασίστηκε από την Γ.Σ. του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου (Γ.Σ. Νο 9/ 16-10-2007). Σύμφωνα με την απόφαση της Γ.Σ. ορίστηκαν τα παρακάτω μέλη ΕΠ ως μέλη της ΟΜΕΑ:

- α) Τσουνής Νικόλαος, Καθηγητής
- β) Σίσκος Ευάγγελος, Καθηγητής
- γ) Βλάχβει Ασπασία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- δ) Μαγριπλής Ιωάννης, εκπρόσωπος φοιτητών

Επίσης ορίστηκαν ως υποστηρικτικά μέλη οι Πουλιόπουλος Λεωνίδας και Σίσκου Θωμάς, καθηγητές εφαρμογών και Μονοβασίλης Θεόδωρος, επίκουρος καθηγητής. Στη συνέχεια για την καλύτερη λειτουργία της ο κ. Μονοβασίλης Θεόδωρος ορίστηκε ως κύριο μέλος της ΟΜΕΑ.

Η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος παρακολούθησε τη συμπλήρωση των Απογραφικών Δελτίων και Ερωτηματολογίων συγκέντρωσε όλα τα απαραίτητα για την αξιολόγηση στοιχεία και συνέταξε την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Αυτο-αξιολόγησης) της ακαδημαϊκής Μονάδας την οποία και υπέβαλε στη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας και μέσω αυτής στην ΑΔΙΠ.

Η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την αξιολόγηση του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου από εξωτερικούς αξιολογητές, με ευθύνη της ΑΔΙΠ, οι οποίοι πραγματοποίησαν επιτόπια επίσκεψη/έρευνα/αξιολόγηση και συνέταξαν την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου το Νοέμβριο του 2010 η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΑΔΙΠ. Τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης ήταν ιδιαίτερα θετικά για το Τμήμα όπως φαίνεται και από τα αποσπάσματα της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης που παρουσιάζονται στη συνέχεια:

"... το πρόγραμμα σπουδών ανταποκρίνεται στα υψηλότερα διεθνή στάνταρτ σπουδών επιστημών Οικονομίας και Διοίκησης..."

"... Τόσο το προπτυχιακό, όσο και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών συμβάλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των προκαθορισμένων σκοπών του Τμήματος. Είναι εφάμιλλα με αντίστοιχα προγράμματα του τομέα των Οικονομικών και της Διοίκησης που διεξάγονται σε άλλα ακαδημαϊκά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Ο σχεδιασμός αλλά και η εφαρμογή τους διακρίνονται από συνεκτικότητα, ορθολογικότητα και σαφήνεια...."

Η ΕΕΑ έχει την έντονη πεποίθηση ότι ο καλύτερος δείκτης της αποτελεσματικότητας

του διδακτικού έργου είναι η «προστιθέμενη αξία» του προγράμματος σπουδών, δηλαδή η διαφορά μεταξύ της βαθμολογίας εισαγωγής στο Τμήμα και του βαθμού πτυχίου. Λαμβάνοντας υπόψη το δείκτη αυτό, αλλά και το βαθμό απασχολησιμότητας των αποφοίτων, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Τμήμα επιτυγχάνει το στόχο του ως προς τη διδασκαλία.

"...Οι ερευνητικοί στόχοι του Τμήματος έχουν επιτευχθεί πλήρως, όπως προκύπτει από το πλήθος των δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά και σε πρακτικά συνεδρίων. Το ερευνητικό έργο του Τμήματος τυχάνει υψηλής αναγνώρισης τόσο στην Ελλάδα, όσο και διεθνώς...."

"...Το Τμήμα προσφέρει εκπαίδευση «υψηλής προστιθέμενης αξίας» με χαμηλό κόστος λειτουργίας. Διαθέτει εξαιρετικές υποδομές που αποκτήθηκαν πρόσφατα με επενδύσεις ύψους 13 εκατομμυρίων ευρώ. Αυτά Τα πλεονεκτήματα του Τμήματος δεν πρέπει να χαθούν...."

Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της εσωτερικής αξιολόγησης, αλλά επίσης και τα αποτελέσματα και τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης, σκοπός της παρούσας μελέτης είναι ο εντοπισμός και η καταγραφή τυχόν αδυναμιών και ελλείψεων στη διαδικασία αξιολόγησης και στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης του συστήματος εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα Διεθνούς Εμπορίου του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας.

2. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

2.1. Ερωτηματολόγια και Απογραφικά Δελτία

Η Α.ΔΙ.Π. για να διευκολύνει τη συγκέντρωση των απαραίτητων για τη σύνταξη της Ετήσιας Εσωτερικής Έκθεσης στοιχείων με υπευθυνότητα, ακρίβεια και διαφάνεια, συνέταξε Ειδικά Ερωτηματολόγια και Απογραφικά Δελτία και πρότεινε στις ακαδημαϊκές μονάδες και στα Ιδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, τη συμπλήρωσή τους κάθε εξάμηνο από όλα τα μέλη του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και διοικητικού προσωπικού του Τμήματος. Τα Ειδικά αυτά έντυπα σχετίζονται ως ακολούθως, με το:

Εκπαιδευτικό Προσωπικό:

1. [Ατομικό Δελτίο Διδάσκοντος](#)
2. [Δελτίο Εξαμηνιαίου Μαθήματος](#)

Διοικητικό Προσωπικό:

3. Ατομικό Δελτίο Διοικητικού Έργου

Άλλοι:

4. Ατομικό Δελτίο Έργου

Φοιτητές/Σπουδαστές:

5. Ερωτηματολόγιο Φοιτητών

Για να διευκολύνει δε τις Σχολές ή τα Τμήματα, προχώρησε και στην έκδοση ενός πλαισίου οδηγιών για τη σύνταξη των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων (Α.ΔΙ.Π. 2007α και 2007β). Τα προτεινόμενα δελτία μπορούν να αναθεωρηθούν ή και να τροποποιηθούν από τις Σχολές ή τα Τμήματα, ώστε να ανταποκρίνονται πληρέστερα σε τυχόν ιδιαιτερότητες τους.

Από τα παραπάνω πέντε πρότυπα Ειδικών Εντύπων άντλησης πρωτογενών στοιχείων τεκμηρίωσης που συνέταξε η Α.ΔΙ.Π., το τμήμα Διεθνούς Εμπορίου και η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος, υιοθέτησε τα έντυπα 1, 2 και 5. Ειδικότερα για τη σύνταξη των Ετήσιων Αξιολογήσεων και της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης, υιοθετήθηκε το:

- Ατομικό Δελτίο Διδάσκοντος
- Δελτίο Εξαμηνιαίου Μαθήματος και
- Ερωτηματολόγιο Φοιτητών

Από την αρχική εκδοχή των εντύπων της Α.ΔΙ.Π. που υιοθετήθηκε κατά την πρώτη Ετήσια Αξιολόγηση και στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν και στην Εσωτερική Έκθεση Αξιολόγησης του Τμήματος, στην παρούσα μελέτη θα προταθούν κάποιες αλλαγές, τροποποιήσεις, προσθήκες.

2.2. Κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης

Τα βασικά κριτήρια και δείκτες της αξιολόγησης ορίζονται από το Νόμο 3374/2005 (άρθρο 3) ως ακολούθως:

1. Ποιότητα του διδακτικού έργου

- *Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού*
- *Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας*
- *Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου*
- *Εκπαιδευτικά βοηθήματα*
- *Διαθέσιμα μέσα και υποδομές*
- *Βαθμός αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών*
- *Αναλογία διδασκόντων /διδασκομένων*
- *Συνεργασία μεταξύ διδασκόντων /διδασκομένων*
- *Σύνδεση έρευνας με την διδασκαλία*
- *Επίπεδο και επικαιρότητα των παρεχομένων γνώσεων*
- *Συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα/ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο*

- *Κινητικότητα διδακτικού προσωπικού και φοιτητών*

2. Ποιότητα του ερευνητικού έργου

- *Προαγωγή της έρευνας από την ακαδημαϊκή μονάδα*
- *Ερευνητικά προγράμματα και έργα που πραγματοποιούνται στο Τμήμα*
- *Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές*
- *Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού*
- *Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους*
- *Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος*
- *Διακρίσεις και βραβεύσεις της έρευνας*
- *Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών στην έρευνα*

3. Ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών

- *Βαθμός ανταπόκρισης του προγράμματος σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας*
- *Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του προγράμματος σπουδών*
- *Αποφυγή επικάλυψης της ύλης των μαθημάτων*
- *Εξεταστικό σύστημα που εφαρμόζεται στο Τμήμα*
- *Υποστήριξη από διαθέσιμες εκπαιδευτικές υποδομές*
- *Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Σπουδών*
- *Πρακτική άσκηση των φοιτητών*

4. Ποιότητα των λοιπών υπηρεσιών

- *Αποτελεσματικότητα των διοικητικών υπηρεσιών*
- *Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας*
- *Υποδομές πάσης φύσεως*
- *Βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)*
- *Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού*
- *Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη διαχείριση οικονομικών πόρων*

Τα κριτήρια και οι δείκτες της αξιολόγησης τυποποιούνται, συμπληρώνονται και εξειδικεύονται με βάση τις κατευθύνσεις και τα πρότυπα που εκδίδει η Α.ΔΙ.Π., αλλά είναι δυνατό να εμπλουτίζονται τα κριτήρια και οι δείκτες, με βάση τη στρατηγική της κάθε ακαδημαϊκής μονάδας και σε σχέση με τους σκοπούς και τους στόχους της.

3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

3.1. Διαφοροποίηση στόχων και δεικτών

Εξαιτίας της εσωτερικής αξιολόγησης και των κριτηρίων που έθεσε ο νόμος 3374 και η Α.ΔΙ.Π., τέθηκαν εκ νέου κάποιοι ειδικοί στρατηγικοί στόχοι του τμήματος και οι οποίοι εμπεριέχουν τα κριτήρια του νόμου. Οι στόχοι αυτοί είναι οι ακόλουθοι:

1. *Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας*
2. *Ανάπτυξη της Έρευνας και της καινοτομίας για ανταγωνιστικότερη λειτουργία στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον*
3. *Χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και καινοτομίας για αποτελεσματικότερη διδακτική και ερευνητική λειτουργία*
4. *Ανάπτυξη των διατμηματικών και διεθνών σχέσεων του Τμήματος (Εξωστρέφειας) για τη μεταφορά εμπειριών, προς όφελος του Ιδρύματος και της τοπικής κοινωνίας*
5. *Βελτίωση της Πρακτική άσκησης και σύνδεση με την αγορά εργασίας για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης*
6. *Συνεχής βελτίωση της Διοίκησης και των υπηρεσιών της προς όφελος των σπουδαστών και της κοινωνίας.*

Οι στόχοι αυτοί συνδέθηκαν ως προς την παρακολούθησή τους με δείκτες, οι οποίοι και αυτοί προέκυψαν σε σημαντικό βαθμό και από τα πρότυπα εσωτερικής αξιολόγησης της Α.ΔΙ.Π. και οι οποίοι παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Στόχοι & Δείκτες, που χρησιμοποιούνται στην Αξιολόγηση του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου

<i>Στρατηγικοί Στόχοι</i>	<i>Δείκτες Παρακολούθησης Στόχων</i>	<i>Μέτρηση σε</i>
1.Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας	<ul style="list-style-type: none"> ο Αριθμός ενεργών φοιτητών ο Αριθμός ενεργών φοιτητριών ο Αριθμός φοιτητών από Ενιαία Λύκεια ή ΤΕΕ ή άλλες κατηγορίες ο Αριθμός αποφοιτησάντων προπτυχιακών φοιτητών ο Ποσοστό αποφοιτησάντων προπτυχιακών φοιτητών ως προς τους ενεργούς φοιτητές ο Μέσος χρόνος αποφοίτησης ο Αριθμός ξένων φοιτητών (συμπεριλαμβανομένων και των ομογενών, για πλήρη φοίτηση). ο Αριθμός λιμναζόντων φοιτητών (πέντε	<p>Πλήθος ατόμων Πλήθος ατόμων Πλήθος ατόμων</p> <p>Ποσοστό (%)</p> <p>Έτη Πλήθος ατόμων</p> <p>Πλήθος ατόμων</p> <p>Βαθμός</p>

	<p>τελευταία χρόνια).</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Μέσος βαθμός πτυχίου ○ Ποσοστό αποφοίτων που συνεχίζει με μεταπτυχιακές σπουδές. 	Ποσοστό (%)
2. Ανάπτυξη της Έρευνας και της καινοτομίας για ανταγωνιστικότερη λειτουργία στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ποσότητα δημοσιεύσεων ανά μέλος Ε.Π. ○ Ποσότητα αναφορών ανά μέλος ΕΠ ○ Ποσοστά χρηματοδότησης για έρευνα στο Τμήμα ○ Ύψος χρηματοδότησης επιστημονικών ερευνών ανά μέλος ΕΠ ○ Αριθμός συμμετοχής μελών ΕΠ σε διατμηματικά ερευνητικά προγράμματα ○ Αριθμός συμμετοχής σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα. ○ Αριθμός συμμετοχής μελών ΕΠ σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών διεθνούς κύρους 	<p>Πλήθος Ποσοστά</p> <p>Σε ευρώ</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p>
3. Χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και καινοτομίας	<ul style="list-style-type: none"> ○ αριθμός μαθημάτων, που χρησιμοποιούν τα νέες τεχνολογίες κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας ○ Αριθμός μαθημάτων που η διδασκαλία γίνεται με χρήση Η/Υ ○ Αριθμός μαθημάτων για τα οποία αναπτύχθηκε ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό ○ Αριθμός εργαστηριακών μαθημάτων για τα οποία αναπτύχθηκε εκπαιδευτικό υλικό για εποπτευόμενη αυτό – διδασκαλία 	<p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p>
4. Ανάπτυξη των διατμηματικών και διεθνών σχέσεων του Τμήματος (Εξωστρέφειας) για τη μεταφορά εμπειριών, προς όφελος του Ιδρύματος και της τοπικής κοινωνίας	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αριθμός συμφωνιών συνεργασίας, που συνάπτεται με άλλο Τμήμα ή Πανεπιστήμιο της χώρας ή του εξωτερικού ○ Αριθμός διαλέξεων που δόθηκαν από μέλη Ε.Π. και άλλους διδάσκοντες του Τμήματος και προσκεκλημένους ομιλητές ○ Αριθμός συμφωνιών συνεργασίας, που συνάπτεται με τοπικούς αναπτυξιακούς και άλλους φορείς για επίλυση τοπικών προβλημάτων ○ Αριθμός επισκέψεων ξένων και ελλήνων καθηγητών στο Τμήμα ○ Αριθμός επισκέψεων ελλήνων καθηγητών σε άλλα Πανεπιστήμια εσωτερικού ή εξωτερικού ○ Ποσοστό φοιτητών που φοιτούν σε ξένα Πανεπιστήμια μέσω ERASMUS 	<p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Ποσοστό (%)</p>
5. Βελτίωση της Πρακτική άσκησης και σύνδεση με την αγορά εργασίας για	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ποσοστό των πτυχιούχων που εργάζεται 	Ποσοστό (%)

την αναβάθμιση της εκπαίδευσης		
6. Συνεχής βελτίωση Διοίκησης και υπηρεσιών για τον σπουδαστή και την κοινωνία	ο Βαθμός ικανοποίησης φοιτητών και μελών Ε.Π. από την Γραμματεία	Ποσοστό (%)
	ο Βαθμός ικανοποίησης φοιτητών και μελών Ε.Π. από την Βιβλιοθήκη	Ποσοστό (%)
	ο Βαθμός κάλυψης των διοικητικών θέσεων στο Τμήμα.	Ποσοστό (%)
	ο Βαθμός κατανομής διοικητικών και ακαδημαϊκών διαδικασιών λήψης αποφάσεων και ελέγχου	Ποσοστό (%)

3.2. Προτάσεις βελτίωσης ερωτηματολογίων και Απογραφικών Δελτίων

Από την ομάδα της παρούσας μελέτης επίσης, εκτιμήθηκε ότι στη λογική των προτύπων που δημιούργησε η Α.ΔΙ.Π. θα μπορούσε να υπάρξει διαφοροποίηση των εντύπων με ενίσχυση αυτών με ερωτήσεις σε θέματα: α) Συνεχούς Ποιοτικής αναβάθμισης και επικαιροποίησης των εκπαιδευτικών διαδικασιών για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τμήματος και των αποφοίτων του, β) Ανάπτυξη της χρήσης ΤΠΕ για αποτελεσματικότερη διδακτική και ερευνητική λειτουργία γ) . Βελτίωση της Πτυχιακής εργασίας και της Πρακτικής άσκησης και σύνδεση με την αγορά εργασίας

Στο πλαίσιο τέτοιων αλλαγών προτείνονται:

1. επιπλέον ερωτήσεις, στο Δελτίο εξαμηνιαίου μαθήματος και στο ερωτηματολόγιο φοιτητών.
2. καθιέρωση ερωτηματολογίου αποφοίτων στα πρότυπα των υπολοίπων ερωτηματολογίων της ΑΔΙΠ, τα οποία μπορούν να αποστέλλονται και συμπληρώνονται ηλεκτρονικά από τους αποφοίτους (επισυνάπτεται).
3. Επίσης προτείνονται επιπλέον ερωτήσεις στα κριτήρια διασφάλισης ποιότητας των ακαδημαϊκών μονάδων (Α.ΔΙ.Π., 2007β,γ). Αναλυτική παρουσίαση των επιπλέον ερωτήσεων και σχετικών αλλαγών φαίνονται στα παρακάτω κεφάλαια.

Από τη διερεύνηση και μελέτη της εφαρμογής του συστήματος αξιολόγησης στο τμήμα Διεθνούς Εμπορίου του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας, εξήχθη το συμπέρασμα ότι η χρήση της Πληροφορικής στην Αξιολόγηση θα βοηθούσε πολύ την όλη διαδικασία διακίνησης και συλλογής των εντύπων.

Η πλήρης ηλεκτρονική συλλογή των πρωτογενών στοιχείων, μέσω ηλεκτρονικού τρόπου, εκτιμάται ότι θα μπορούσε να βελτιώσει σημαντικά τη διαδικασία. Συγκεκριμένα, η ηλεκτρονική συμπλήρωση των εντύπων αξιολόγησης θα μπορούσε να:

- μειώσει το χρόνο συλλογής των στοιχείων
- αυξήσει το δείγμα,
- διευκολύνει τη διαδικασία, καθώς θα μπορεί να πραγματοποιηθεί η συμπλήρωση από απόσταση
- μειώσει το κόστος.

Η ηλεκτρονική συμπλήρωση των εντύπων, αποτελεί μία εύκολη διαδικασία χαμηλού κόστους. Σε αυτήν μπορεί να διατηρηθεί η ανωνυμία των σπουδαστών και επί πλέον να απευθύνεται στο σύνολο των σπουδαστών καθώς θα μπορεί να γίνει από απόσταση.

Η πληροφορική και το διαδίκτυο θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην πλήρη αυτοματοποίηση των διαδικασιών αξιολόγησης, τα στοιχεία που συλλέγονται θα μπορούσαν να καταχωρούνται αυτομάτως, σε μία βάση δεδομένων

Επομένως η χρήση της Πληροφορικής και του Διαδικτύου, θα μπορούσαν να βελτιώσουν σημαντικά, στα ακόλουθα στάδια της αξιολόγησης:

- συλλογή πρωτογενών στοιχείων (ερωτηματολογίων)
- αυτόματη επεξεργασία τους
- εξαγωγή συμπερασμάτων
- ενημέρωση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης
- επανέλεγχο και παρακολούθηση ενεργειών που προκύπτουν από την αξιολόγηση.

Τέλος θα μπορούσε να γίνει κοινή χρήση τεχνολογίας και software σε επίπεδο τουλάχιστον σχολής ή και Ιδρύματος (ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας), έτσι ώστε τα αποτελέσματα να είναι άμεσα αξιοποιήσιμα από την ΜΟ.ΔΙ.Π. του Ιδρύματος. Η χρήση κοινής τεχνολογίας και software, θα μπορούσε να επεκταθεί και στο σύνολο των ανώτατων ιδρυμάτων, έτσι ώστε, να υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης συνολικά της όλης διαδικασίας από τα Ιδρύματα αλλά και από την Α.ΔΙ.Π.

3.2.1 Επιπλέον ερωτήσεις στα ερωτηματολόγια των φοιτητών και του διδάσκοντα

3.2.2 Ανάπτυξη ερωτηματολογίου αποφοίτων

Η καθιέρωση ερωτηματολογίου αποφοίτων στα πρότυπα των υπολοίπων ερωτηματολογίων της ΑΔΙΠ, τα οποία μπορούν να αποστέλλονται και συμπληρώνονται ηλεκτρονικά από τους αποφοίτους (επισυνάπτεται).

3.2.3 Επιπλέον δείκτες παρακολούθησης στόχων

Σε σχέση με το Στρατηγικό Στόχο του Τμήματος «Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας» το Τμήμα κρίνει πως πρέπει να συλλεγούν ακόμη στοιχεία που θα δίνουν επιπλέον πληροφορίες για το μέσο εξάμηνο έναρξης της πρακτικής άσκησης, και ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας, καθώς και για τη ζήτηση αποφοίτων για προγράμματα επικαιροποίησης γνώσεων.

Σε σχέση με το Στρατηγικό Στόχο του Τμήματος που αναφέρεται στην «Ανάπτυξη της Έρευνας και της καινοτομίας για ανταγωνιστικότερη λειτουργία στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον

Πίνακας 2. Στόχοι & Επιπλέον Δείκτες, που προτείνονται να χρησιμοποιούνται στην Αξιολόγηση του Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου

<i>Στρατηγικοί Στόχοι</i>	<i>Επιπλέον Δείκτες Παρακολούθησης Στόχων</i>	<i>Μέτρηση σε</i>
1. Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Μέσο εξάμηνο έναρξης της πρακτικής άσκησης, ✓ Μέσο εξάμηνο ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας, ✓ Αριθμός πιστοποίησης και αναγνώρισης από διεθνείς οργανισμούς, Πανεπιστήμια και ερευνητικά Ινστιτούτα ✓ Ζήτηση αποφοίτων για προγράμματα επικαιροποίησης γνώσεων 	<p>Εξάμηνο</p> <p>Εξάμηνο</p> <p>Βαθμός</p> <p>Ποσοστό (%)</p>
2. Ανάπτυξη της Έρευνας και της καινοτομίας για ανταγωνιστικότερη λειτουργία στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αριθμός ημερίδων που διοργάνωσε ή συμμετείχε στη διοργάνωση το Τμήμα ✓ Αριθμός συνεδρίων που διοργάνωσε ή συμμετείχε στη Διοργάνωση το Τμήμα 	<p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p>
3. Ανάπτυξη της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και καινοτομίας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποσοστό φοιτητών που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για την εκπόνηση εργασιών. ✓ Αριθμός μαθημάτων για τα οποία υπάρχει ηλεκτρονικό υλικό εξέτασης ✓ Αριθμός επισκεπτών του Portal ✓ Αριθμός εργασιών ανά μάθημα που εκπονήθηκαν από σπουδαστές ✓ Αριθμός καταχωρήσεων στο Vortal σε θέματα Διεθνούς Εμπορίου από τρίτους 	<p>Ποσοστό (%)</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p> <p>Πλήθος</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποσοστό φοιτητών που εκπονούν πτυχιακή εργασία σε συνεργασία με τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς 	<p>Ποσοστό (%)</p>

5. Βελτίωση της Πρακτική άσκησης και σύνδεση με την αγορά εργασίας για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποσοστό φοιτητών που κάνουν πρακτική άσκηση στο εξωτερικό ✓ Ποσοστό φοιτητών που κάνουν πρακτική άσκηση σε συνεργασία με τοπικούς φορείς ✓ Αριθμός σπουδαστών/τριών που ωφελήθηκαν από τη συμβουλευτική ✓ Αριθμός εφαρμοσμένων πτυχιακών εργασιών στις επιχειρήσεις εξωτερικών οικονομικών δραστηριοτήτων. ✓ Μέση χρονική διάρκεια μέχρι την πρώτη απασχόληση, ✓ Φορείς απασχόλησης πτυχιούχων ✓ Βαθμός ικανοποίησης εργοδοτών από τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν οι απόφοιτοι από το ΠΠΣ (μέσω ερωτηματολογίου στους εργοδότες) 	Ποσοστό (%) Ποσοστό (%) Πλήθος Πλήθος
6. Συνεχής βελτίωση Διοίκησης και υπηρεσιών για τον σπουδαστή και την κοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποσοστό ηλεκτρονικά παρεχόμενων υπηρεσιών. 	Ποσοστό (%)

3.3 Γενικότερα σχέδια βελτίωσης

1. Είναι απαραίτητο για τον μεγαλύτερο εκσυγχρονισμό του Τμήματος να συνεχιστούν οι καινοτόμες εκπαιδευτικές λειτουργίες όπως, η λειτουργία ηλεκτρονικής Γραμματείας, η λειτουργία ασύγχρονης πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης που υποστηρίζει όλα τα μαθήματα του Τμήματος. Οι δράσεις αυτές θα συνεχιστούν.

2. Επίσης είναι απαραίτητο και να καθιερωθούν οι ακόλουθες ενέργειες: α) Βραβείο και τιμητική πλακέτα σε μέλος ΕΠ το οποίο έχει δημοσιεύσει εργασία του σε έγκυρο επιστημονικό περιοδικό με το μεγαλύτερο συντελεστή επίδρασης (Impact Factor) .β) Βραβείο και τιμητική πλακέτα σε μέλος ΕΠ που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο συνολικό αριθμό δημοσιεύσεων ανά ακαδημαϊκό έτος. γ) Βραβείο και τιμητική πλακέτα σε μέλος ΕΠ του οποίου μία δημοσίευση συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό ετεροαναφορών στη βάση δεδομένων scholar google. Δ) Βραβείο και τιμητική πλακέτα στο φοιτητή με το μεγαλύτερο βαθμό ανά Έτος. Ε)Βραβείο και τιμητική πλακέτα στο φοιτητή με τον μεγαλύτερο βαθμό πτυχιακής εργασίας ανά έτος.

3. Η σύνδεση και η στενή συνεργασία του Τμήματος με τους επαγγελματικούς και επιστημονικούς φορείς, οργανισμούς όπως ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων, ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, ο Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων, το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ), το ΔΙΠΕΚ, το Διεθνές Κέντρο Μελετών Ευξείνου Πόντου, Ξένα Ερευνητικά Κέντρα κ.α. διασφαλίζει σε σημαντικό βαθμό τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων του. Το Τμήμα έχει ήδη αναπτύξει σχέσεις συνεργασίας με μεγάλες ελληνικές και πολυεθνικές επιχειρήσεις και οργανισμούς και μέσω της συνεχούς υποστήριξης του Γραφείου Διασύνδεσης στοχεύουμε στην υποστήριξη της επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων και στην αποκόμιση της θετικής εικόνας που απολαμβάνει το Τμήμα από την αγορά εργασίας. Επιπλέον μέσα από τις δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στοχεύουμε στην απόκτηση δεξιοτήτων και ηγετικών ικανοτήτων για μελλοντική αυτοαπασχόληση των αποφοίτων. Στόχος του Τμήματος είναι το δυναμικό που αποφοιτεί από αυτό να βρεθεί μακροπρόθεσμα στις πρώτες νέες θέσεις απασχόλησης τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα. Μέχρι σήμερα η πορεία των αποφοίτων - φοιτητών/τριών του Τμήματος στη αγορά εργασίας κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητική αφού το 85% έχει μόνιμη και σταθερή εργασία μετά την αποφοίτησή τους. Στόχος μας είναι να συμβάλλουμε ώστε να «ανοίξουν» περισσότερες θέσεις εργασίας σε εξαγωγικές και πολυεθνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελληνική περιφέρεια καθώς και την στελέχωση του ευρύτερου δημόσιου τομέα με αποφοίτους του Τμήματος. Για το τελευταίο υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής των πτυχιούχων στις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ για το στενό και ευρύτερο Δημόσιο τομέα στην ειδικότητα ΤΕ Διοικητικού –Οικονομικού. Επιπλέον, επιδίωξη μας είναι να δοθεί η δυνατότητα από το ΕΣΥΠ με σχετική απόφαση του, έτσι ώστε οι πτυχιούχοι μας να μπορούν να διδάσκουν στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Τέλος, οργάνωση και δημιουργία συστήματος βάσεις δεδομένων εταιρειών και οργανισμών πρακτικής άσκησης καθώς και τις θέσεις μόνιμης εργασίας των πτυχιούχων.

4. Για την επίτευξη της ανταγωνιστικότητας του Τμήματος σε εθνική και διεθνή κλίμακα είναι απαραίτητη η διασφάλιση της ποιότητας των εκπαιδευτικών υπηρεσιών και της επιστημονικής έρευνας. Η ποιότητα, ως θεμελιώδες συστατικό της εκπαιδευτικής δραστηριότητάς, πρέπει να αντιστοιχεί στα σύγχρονα παγκόσμια πρότυπα, που υφίστανται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, για να ικανοποιήσει εξ ολοκλήρου τα αιτήματα των ακαδημαϊκών μελών (μέλη ΕΠ, φοιτητές, Διοικητικό προσωπικό κ.α), της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας συνολικά. Το Τμήμα αποτελεί όπως και κάθε Τμήμα την εγγύηση απόκτησης από τους φοιτητές όλων των επιπέδων της γνώσεων και δεξιοτήτων, των αξιών

της δημοκρατίας και του πολιτισμού, καθώς και της σύνθετης προετοιμασίας προς όφελος της κοινωνίας. Η ποιότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών και της επιστημονικής έρευνας του Τμήματος καθορίζεται από το επίπεδο των προσόντων των μελών ΕΠ, καθώς επίσης από το επίπεδο ανάπτυξης των εργαστηρίων και της υλικοτεχνικής υποδομής. Πρέπει να καθιερωθεί η διαδικασία πιστοποίησης της Γραμματείας και της Βιβλιοθήκης. Να εγκατασταθεί ένα σύστημα διαχείρισης ποιότητας για την καλύτερη διαχείριση και έλεγχο με σκοπό την αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών και την μείωση των καθυστερήσεων.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης που νομοθετήθηκαν και προτάθηκαν στη συνέχεια, μέσω Α.ΔΙ.Π. από το 2005 και μετά, δημιούργησαν ένα σύστημα αξιολόγησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με σχετικά θετικά αποτελέσματα όπως φαίνεται και από τις Εκθέσεις της Α.ΔΙ.Π. (Α.ΔΙ.Π. 2009, 2010).

Τα πρότυπα εντύπων αξιολόγησης (ερωτηματολόγια και απογραφικά δελτία) της Α.ΔΙ.Π. αποτελούν τη βάση της εσωτερικής αξιολόγησης στις ακαδημαϊκές μονάδες. Είναι αναγκαίο, όμως όπως προέκυψε και από την παρούσα μελέτη να υιοθετηθεί -ενδεχομένως και σε διευρυμένο επίπεδο- η ηλεκτρονική συλλογή στοιχείων τεκμηρίωσης μέσω ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων, χρήσης portal και του διαδικτύου. Η χρήση της πληροφορικής θα μπορούσε να επεκταθεί με τη συστηματική και υποχρεωτική ενημέρωση μέσω των ιστοσελίδων και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων και διαδικασιών της αξιολόγησης, καθώς επίσης και στη διαβούλευση μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σχετικά με τις ενέργειες που σχετίζονται με την αξιολόγηση και τα αποτελέσματά της.

Συμπερασματικά από την παρούσα μελέτη προέκυψε, ότι υπάρχουν δυνατότητες σημαντικής βελτίωσης, της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης του τμήματος προς όφελος της ακαδημαϊκής μονάδας αλλά και της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Η βελτίωση αυτή μπορεί να προέλθει συγκεκριμένα :

- Με τη βελτίωση των εντύπων συλλογής πρωτογενών στοιχείων τεκμηρίωσης και
- Με την εκτενέστερη δημοσιοποίηση και διαβούλευση επί των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

Οι εξελίξεις στο χώρο της ανώτατης παιδείας στη χώρα, με την ψήφιση του νέου νόμου για την Ανώτατη Εκπαίδευση και την επικείμενη εφαρμογή του θα διαμορφώσουν νέες

συνθήκες. Επομένως θα ήταν αναγκαία μια επανεξέταση των νέων δεδομένων η οποία ίσως οδηγήσει σε σημαντικές διαφοροποιήσεις και στο σύστημα εσωτερικής αξιολόγησης.

Βιβλιογραφία – Υπηρεσιακά Έγγραφα και Κείμενα

Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης Α.ΔΙ.Π. 2007α. Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης: Πρότυπο Σχήμα, Έκδοση 1.0, Α.ΔΙ.Π., Αθήνα.

Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης Α.ΔΙ.Π. 2007β. Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ενημερωτικό Φυλλάδιο, Έκδοση 3.0, Α.ΔΙ.Π., Αθήνα.

Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης Α.ΔΙ.Π. 2007γ. Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων, Έκδοση 2.0, Α.ΔΙ.Π., Αθήνα.

Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης Α.ΔΙ.Π. 2009. Έκθεση για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης έτους 2008, Α.ΔΙ.Π., Αθήνα.

Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης Α.ΔΙ.Π. 2010. Έκθεση για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης έτους 2009, Α.ΔΙ.Π., Αθήνα.

Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης Α.ΔΙ.Π. 2010. Εξωτερική Έκθεση Αξιολόγησης Τμήματος Διεθνούς Εμπορίου του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Νοέμβριος 2010 Νόμος 3374/2005. Διασφάλιση της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, Εφημερίδα της Κυβέρνησης, Αριθ. Φ.Ε.Κ. 189, 2 Αυγούστου 2005, Αθήνα.

Τμήμα Διεθνούς Εμπορίου 2007. Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, Τμήμα Διεθνούς Εμπορίου του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας, Παράρτημα Καστοριάς.

Δικτυακοί τόποι

<http://www.hqaa.gr/>